

HERFORMULEREN VAN DE RANTSOENEN IS WENSELIJK

Wisselende grondstofprijzen maken herformuleren van de verschillende rantsoenen voor varkens noodzakelijk. De herformuleringen resulteren deze maand in een kleine reductie van de totale kostprijs van het voeder. Ook de samenstelling van de meeste formules wijzigt hierdoor een beetje. Gemiddeld worden de voeders voor vleesvarkens iets goedkoper, terwijl rantsoenen voor dragende en lacterende zeugen iets duurder geworden zijn. – Dirk Fremaut, UGent

Sinds de berekeningen van december laatstleden (zie *Management&Techniek* 22 van 2014) zijn voor de meeste voedermiddelen kleine prijswijzigingen vastgesteld. Deze prijsschommelingen hadden een wisseld effect op de totale voedermiddelkostprijs voor de diverse vleesvarkens- en zeugenvoeders.

Gemiddeld kunnen we stellen dat de prijs van de granen met ongeveer 0,80% is afgenomen ten opzichte van december laatstleden. De prijs van tarwe nam echter met 1,1% toe en bedraagt momenteel 181 euro per ton. De aankoopprijs van gerst en maïs is lager in vergelijking met vorige berekeningen. De prijs van gerst daalde 1,1% tot 179 euro per ton terwijl maïs 2,36% goedkoper werd (166 euro per ton). Door deze verdere prijsdaling van maïs wordt deze grondstof weer bijzonder interessant. De graanbijproducten werden gemiddeld 3,9% duurder. Deze gemiddelde prijsstijging is vooral toe te schrijven aan tarwekortmeel. De aankoopprijs van tarwekortmeel steeg namelijk met meer dan 8%. De eiwitrijke voedermiddelen werden in deze periode gemiddeld 2,9% duurder. Deze gemiddelde prijsstijging is bijna volledig toe te schrijven aan de sterke prijsstijging van koolzaadschroot. De actuele prijs van koolzaadschroot bedraagt 249 euro per ton, in vergelijking met 227 euro per ton in december 2014. Sojaschroot is sinds december bijna 1,00% goedkoper geworden, terwijl volvette sojabonen ongeveer 1,90% duurder geworden zijn. Voedererwten zijn in dezelfde periode 0,79% duurder geworden en kosten vandaag 253 euro per ton. In tegenstelling tot de zeer spectaculaire prijsstijging van de zuivere aminozuren in vorige berekeningen is de prijs van de meeste zuivere

Wisselende grondstofprijzen maken herformuleren van de verschillende rantsoenen voor varkens noodzakelijk.

aminozuren gedaald. De gemiddelde prijsdaling van de zuivere aminozuren bedroeg ongeveer 14% in vergelijking met december 2014. Lysine is echter een uitzondering en nam 12% in prijs toe. De prijs van zuiver methionine is zeer spectaculair gedaald (-72%) van 13.500 euro per ton naar 5000 euro per ton. Deze prijs is echter nog hoger dan de normale marktwaarde van ongeveer 3000 euro per ton. De celstofrijke voedermiddelen werden gemiddeld 0,56% goedkoper tijdens de laatste 3 maanden. Bietenpulp noteerde exact dezelfde prijs als 3 maanden geleden terwijl luzernepellets 1,02% in prijs afnamen. De schommelingen op de grondstoffenmarkt hadden deze maand niet enkel een impact op de veevoederprijzen, maar maken het herformuleren van de diverse rantsoenen wenselijk. Het herformuleren van de diverse samengestelde rantsoenen zorgt ervoor dat de prijzen voor de verschillende rantsoenen tot maximaal 2,41 euro

per ton goedkoper worden in vergelijking met de niet-geherformuleerde formules. Ook het aandeel van de diverse grondstoffen in de formules wijzigt echter niet spectaculair. Gemiddeld werden de mengvoeders voor vleesvarkens ongeveer 1,01 tot 3,14% goedkoper in vergelijking met december. De voedermiddelenkost voor de productie van het lactomeel en het drachtmeel steeg met respectievelijk 0,33% en 0,95%. De berekeningen in dit artikel zijn gebaseerd op de prijsnoteringen van 4 maart 2015.

Vleesvarkensvoeder fase 1

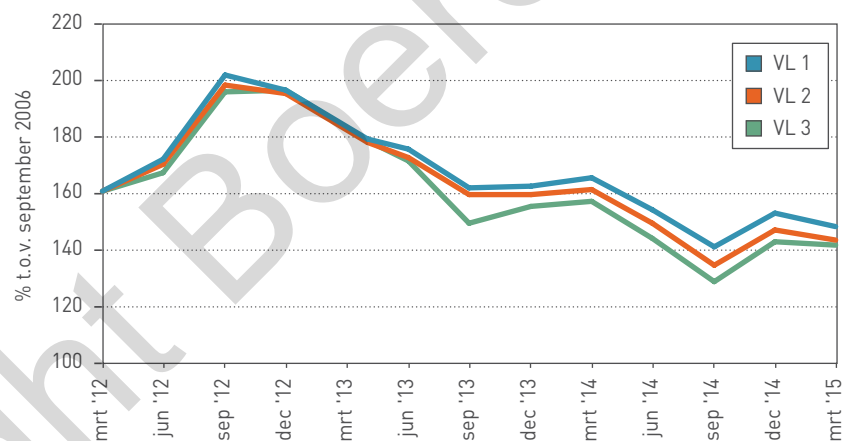
Fase 1 (tabel 1 en figuur 1, VL1) staat voor een vleesvarkensvoeder voor het gewichtstraject 20 tot 45 kg. De zelfmenger stelt dit rantsoen volledig zelf samen en de gepubliceerde kostprijs heeft enkel betrekking op de voedermiddelenkost van het rantsoen. Als een zelfmenger de samenstelling van zijn veevoeder niet wijzigt, dan bedraagt de voedermiddelen-

kostprijs 252,44 euro/ton in vergelijking met 258,13 euro/ton in december 2014. Dit betekent dat de kostprijs van deze formule met ongeveer 5,69 euro/ton, of ongeveer 2,21%, is afgenomen. Heroptimaliseren van deze formule is deze maand terug wenselijk. Na heroptimalisatie van de formule wordt prijs van het voeder 250,03 euro. De nieuwe formule is bijgevolg 2,41 euro goedkoper (-0,99%) dan het niet-herberekenende rantsoen. De samenstelling van het geheroptimaliseerde voeder wordt weergegeven in tabel 1. Het aandeel tarwe en gerst in deze formule blijft minimaal, namelijk 10% en 15%. Het maïsaandeel in de formule neemt toe tot 35,74% (tegenover 35,00% in september). Tarweglutenfeed blijft maximaal (8%) opgenomen. Het sojaschrootaandeel daalt van 13,29% naar 11,90%. De eiwitvoorziening in deze formule is afkomstig van sojaschroot (11,90%), koolzaadschroot (8%, maximaal aandeel) en volvette sojabonen (5,00%, minimumeis). Voedererwten worden in deze formule niet opgenomen. De kostprijs van de meeste zuivere aminozuren is weer op het normale niveau. Enkel zuiver methionine is nog wat duur (5 euro per kg), waardoor er iets meer zuivere aminozuren in de kern opgenomen zijn. Hierdoor is de biologische waarde van het voeder eiwit iets hoger en moeten minder eiwithoudende voedermiddelen opgenomen worden in het rantsoen. Het gevolg is dat het totale eiwitgehalte daalt, van 17,42% (december) tot 16,69%. Tegenover de referentiegrondstoffenkostprijs van de veevoeders in maart 2012 blijkt de grondstoffenkostprijs van bovenstaande for-

mule 7,81% goedkoper (in december was dit slechts 4,83%, figuur 1). Wanneer we naar de inkooprijzen kijken, dan blijkt dat de inkooprijzen van erwten 199,81 euro per ton bedraagt. Wanneer de huidige prijs van 253 euro daalt tot 199,81 euro, dan zal 7,00% erwten worden opgenomen in de formule. Luzernepellets hebben in deze formule een inkooprijzen van 128,70 euro per ton terwijl de marktwaarde 180 euro per ton bedraagt. Het inkompercentage zou onder deze omstandigheden 3,09% bedragen. De inkooprijzen van sorghum, een graan dat in deze berekeningen als testvoedermiddel wordt

hoeveelheid) naar 29,73%. Tarwekortmeel wordt bijna niet meer opgenomen en komt met slechts 0,14% in de formule (tegenover 1,2% in december). Het maïsaandeel stijgt verder, namelijk van 19,75% in december naar 25,61%. Het aandeel gerst bleef minimaal aanwezig, namelijk 15,00%. De eiwitvoorziening in deze formule is afkomstig van sojaschroot (11,92%), koolzaadschroot (5%). Volvette sojabonen werden, in overeenstemming met december, niet opgenomen in dit rantsoen. Het totale eiwitgehalte van de fase 2-formule is iets afgenomen, namelijk met 0,09 eenheden en bedraagt momenteel 15,54% (maximum = 16%), terwijl het totale fosforgehalte 0,47% bedraagt (eveneens het maximaal toegelaten gehalte). Tegenover de referentiegrondstoffenkostprijs van de veevoeders in maart 2012 blijkt de grondstoffenkostprijs van bovenstaande formule 10,77% goedkoper te zijn (figuur 1). De inkooprijzen van volvette sojabonen

Herformulieren van de rantsoenen had deze maand een kleine invloed op de kostprijs

Figuur 1 Prijzevolutie voeders voor vleesvarkens sinds september 2006 (= 100%)

Tabel 1 Samenstelling geoptimaliseerde rantsoenen voor vleesvarkens (betreft grondstoffenkostprijs, productiecost is niet inbegrepen)

	VL1	VL2	VL3
Prijs (87% DS) in euro/ton	250,03	232,13	217,37
Samenstelling (aandeel in %)			
Tarwe	10,00	29,73	11,63
Gerst	15,00	15,00	15,00
Sojaschroot Arg 49/3.5	11,90	11,92	1,30
Tarweglutenfeed	8,00	5,83	9,64
Koolzaadschroot	5,00	5,00	8,00
Maniok	0,00	0,00	0,00
Tarwekortmeel	3,91	0,14	1,59
Luzerne	0,00	0,21	1,00
Suikerbietenpulp	1,00	1,00	1,00
Erwten	0,00	0,00	0,00
Maïs	35,74	25,61	40,00
Sojabonen	5,00	0,00	6,80
Kern + aminozuren + olie	4,45	5,56	4,04
Totaal	100,00	100,00	100,00

beschouwd, bedraagt momenteel 177,62 euro per ton. Bij deze prijs zou er 24,54% sorghum in de VL1-formule worden opgenomen.

Vleesvarkensvoeder fase 2

Fase 2 (tabel 1 en figuur 1, VL2) staat voor een vleesvarkensvoeder, voor het gewichtstraject 45 tot 75 kg. Indien het rantsoen niet geherformuleerd wordt, bedraagt de voedermiddelenkostprijs 232,25 euro/ton in vergelijking met 237,99 euro/ton (-2,41%) in december laatstleden. Na heroptimalisatie kost de VL2-formule 232,13 euro/ton. Dit is een verschil van 0,12 euro. De samenstelling van dit voeder wordt weergegeven in tabel 1. In tegenstelling tot december 2014 neemt het aandeel tarwe in de formule af, namelijk van 35% (maximale

en erwten bedragen respectievelijk 410,66 euro en 229,40 euro per ton. Als de kostprijs van deze voedermiddelen zou dalen van de huidige marktwaarde van respectievelijk 429 euro en 253 euro per ton naar het niveau van de inkooprijzen, dan zouden respectievelijk 2,06% sojabonen en 0,93% erwten in de formule worden opgenomen. De inkooprijzen van sorghum (testgrondstof) bedraagt 170,39 euro/ton met een inkomgehalte van 1,74%.

Vleesvarkensvoeder fase 3

Fase 3 (tabel 1 en figuur 1, VL3) staat voor een vleesvarkensvoeder voor het gewichtstraject van 75 tot 120 kg. Indien het rantsoen niet geherformuleerd wordt, bedraagt de voedermiddelenkostprijs 218,26 euro/ton in vergelijking met

219,61 euro/ton (-0,62%) in december. Na heroptimalisatie kost de VL3-formule 217,37 euro/ton. Dit is een verschil van 0,89 euro per ton. De samenstelling van dit voeder wordt weergegeven in tabel 1. Maïs wordt voor 40% opgenomen in de

Tabel 2 Samenstelling geoptimaliseerde zeugenrantsoenen (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

	Lactovoeder	Drachtvoer
Prijs (87% DS) in euro/ton	230,93	200,31
Tarwe	10,00	12,45
Gerst	8,00	10,00
Sojaschroot ARG 49/3.5	1,19	0,00
Tarweglutenfeed	9,24	3,14
Koolzaadschroot	7,00	6,57
Maniok	0,00	0,00
Tarwekortmeel	5,00	15,00
Luzerne	2,15	7,27
Suikerbietenpulp	3,00	1,00
Erwten	0,00	0,00
Maïs	35,17	40,00
Sojabonen	15,00	0,00
Kern + aminozuren	4,25	4,57
Totaal	100,00	100,00

VL3-formule, in vergelijking met 16,39% in december. Het aandeel gerst bedraagt 15% (minimumhoeveelheid) en het aandeel tarwe is afgenomen van het maximale gehalte van 35% tot 11,63%. In overeenstemming met de reductie van het gehalte aan tarwekortmeel in het voeder van fase 2 daalt ook in het VL3-voeder het gehalte van tarwekortmeel van 3,93% tot 1,59%. Het aandeel tarweglutenfeed in het rantsoen bleef vrij constant en bedraagt deze maand 9,64%. Het eiwit in dit rantsoen wordt aangebracht via koolzaadschroot (8,00%, maximeis), sojaschroot (1,30%) en volvette sojabonen (6,80%). In vorige berekeningen werden geen sojabonen opgenomen in het rantsoen. Voedererwten zijn niet opgenomen in het rantsoen. Het totale eiwitgehalte van de fase 3-formule bedraagt 14,07% (een reductie met 0,36), terwijl het totale fosforgehalte 0,45% bedraagt. Tegenover de referentiegrondstoffenkostprijs van de veevoerders in maart 2012 blijkt de grondstoffenkostprijs van bovenstaande formule 11,92 % goedkoper te zijn (figuur 1 p. 39). De inkomprijs van erwten bedraagt voor deze formule 208,69 euro/ton (marktwaarde van erwten bedraagt 253 euro/ton), het inkomgehalte is dan 1,89%. Voor de testgrondstof sorghum bedraagt de inkomprijs 170,12 euro en is het inkomgehalte 1,92%.

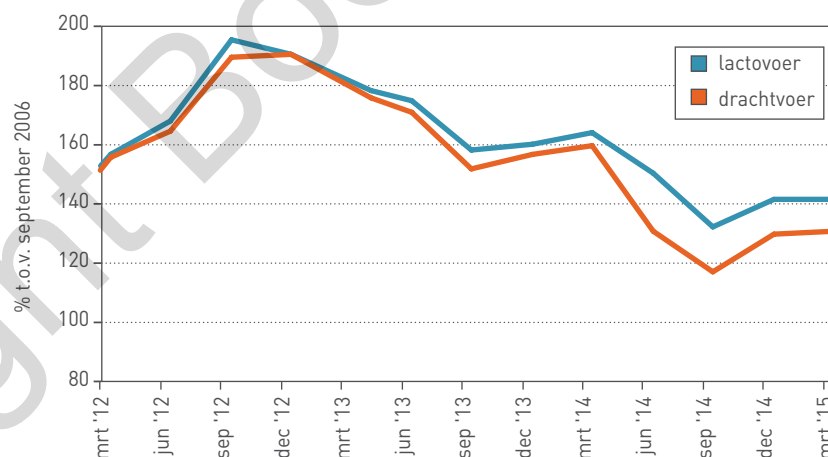
Zeugenvoeders

Tabel 2 geeft de geoptimaliseerde samenstelling van een klassiek dracht- en lactovoeder weer. De grondstoffenkostprijs om de zeugenvoeders samen te stellen, ligt momenteel op 200,31 euro/ton voor het dracht- en 230,93 euro/ton voor het lactomeel. Indien we ons baseren op de formule van december, dan mogen we stellen dat – na heroptimalisatie – de zeugenvoeders iets duurder werden. Dit staat in schril contrast met de lagere prijs voor het vleesvarkensvoeder. Het gaat echter om een kostenstijging van 1,88 euro/ton (+0,95%) voor het drachtvoeder en 0,75 euro/ton (+0,33%) voor het lactovoeder. De prijs-evolutie van de zeugenvoeders wordt weergegeven in figuur 2. Het eiwit in het lactomeel wordt vooral gehaald uit volvette sojabonen (15,00%), sojaschroot (1,19%) en koolzaadschroot (7,00%). Erwten werden verder niet opgenomen in het lactomeel. In het drachtmeel werd het eiwit aangebracht door koolzaadschroot (6,57%). Sojaschroot, volvette sojabonen en voedererwten werden niet opgenomen in het drachtmeel. Maïs is

bietenpulp minder interessant en wordt het slechts voor 1,00% opgenomen (is de minimeis). Bietenpulp als vezelbron wordt hier vervangen door luzernepellets. In het drachtmeel worden momenteel 7,27% luzernepellets opgenomen in vergelijking met 0% in december. De inkomprijs voor erwten bedraagt voor het lactomeel 235,07 euro per ton en voor het drachtmeel 212,48 euro/ton. De inkompercentages bedragen respectievelijk 4,00% (lacto) en 3,28% (dracht). Voor drachtmeel hebben volvette sojabonen een inkomprijs van 303,03 euro per ton met een inkompercentage van 5,40%. Voor sorghum noteren we respectievelijk een inkomprijs van 193,31 euro voor het lactomeel en 188,47 euro voor het drachtmeel. De inkompercentages bedragen respectievelijk 3,49% en 2,18%.

Prijswijzigingen

De wijzigingen in de prijsnoteringen van de verschillende veevoedermiddelen op de grondstoffenmarkt leidden tot wisselende prijsveranderingen van de diverse varkensvoerders. Herformuleren van de rantsoenen had deze maand een kleine

Figuur 2 Prijs-evolutie voeders voor drachtige en lacterende zeugen sinds september 2006 (= 100%)

zeer aantrekkelijk als energieleverancier en wordt voor 35,17% (hetzelfde gehalte als in december 2014) opgenomen in het lactovoeder en voor 40,00% in het drachtvoeder (het maximale inkompercentage). In het lactomeel wordt tarwekortmeel terug voor 5,00% opgenomen, terwijl in het drachtvoeder 15% kortmeel aanwezig is. In het lactovoeder wordt momenteel 9,24% tarweglutenfeed opgenomen terwijl in het drachtvoeder 3,14% tarweglutenfeed opgenomen wordt. Suikerbietenpulp blijft aantrekkelijk in lactomeel en wordt daar ook voor 3,00% opgenomen. In het drachtvoeder is

invloed op de kostprijs, maar was meestal toch wenselijk. De grondstoffenprijs voor het volledige mengvoeder daalde bijgevolg met gemiddeld 1,00% tot 3,67% voor de verschillende vleesvarkensrantsoenen. Voor het lactovoeder bedroeg de prijstoenname 0,33% terwijl het drachtvoeder 0,95% duurder werd. ■

Dit is het 33ste artikel in de reeks 'Varkensvoerders produceren tegen minimale kostprijs'. Het vorige artikel verscheen in *Management&Techniek* 22 van 19 december 2014.